

တၢ်လၢနကဘၣ်သ့ၣ်ညါအီၤ

COVID-19

ကသံၣ်ဒီသဒါတဖၣ်လၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

1. COVID-19 ကသံၣ်ဒီသဒါတဖၣ်အံၤ သိၣ်လိနနီၢ်ခိၣ်ဒ်သိးကတြီဆါ
COVID-19 လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ဒုးဆိးက့န့ၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

COVID-19 ကသံၣ်ဒီသဒါတဖၣ်အံၤ ဒုးသ့ၣ်ညါဆိနနီၢ်ခိၣ်ဘၣ်သး COVID-19 ဝဲရး(စ) မၤတၢ်မၤဒ်လဲၣ် ဒ်သိးပနီၢ်ခိၣ်တြီဆါအကျါအကွၢ်အံၤ သ့ၣ်ညါဟ်ပနီၣ်အီၤ ဒီးတြီဆါကွၢ်အီၤကသ့အဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် သိၣ်လိပနီၢ်ခိၣ်လၢ ကဒုးအိၣ်ထီၣ် ဖရိၣ်ထံ(န) လီၤလီၤဆီဆီ လၢတၢ်ဆါဃၢ်အဂီၢ် လၢအဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ နီၢ်ခိၣ်တြီဆါ လၢကဒီသဒါပုၤအဂီၢ်လီၤ. COVID-19 ကသံၣ်ဒီသဒါတဖၣ်အံၤ တဒုးဘၣ်ကူဘၣ်ကံပုၤလၢ COVID-19 ဘၣ်.

2. တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါမၤလိ ဟ်ဖျါဝဲလၢ COVID-19

ကသံၣ်ဒီသဒါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်
ဒီးတုၤလီၤတီၤလီၤ လၢဖိသ့ၣ်သးန့ၣ်အိၣ် 12-15 နံၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

COVID-19 ကသံၣ်ဒီသဒါခဲလၢ် အအိၣ်ဟ်လၢတၢ်ကဆဲးအီၤဖဲ ကီၢ်အမဲရကၤအံၤ လဲၤခီဖျိတုၢ် တၢ်ဆါဟံၣ်အတၢ်မၤကွၢ်တဖၣ် ဒီးဘၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အီၤလၢ ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်စူးကါ ခီဖျိ ကီၢ်အမဲရကၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ ဒီးကသံၣ်ကသီအတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးအုၣ်ကီၤအီၤ ဒီဖျိ ကသံၣ်ကသီဒီးကမျၢၢ်ဆူၣ်ချ့ အပူၤဖဲၣ်နီၤတဖၣ် လၢထံလီၤကီၢ်ပူၤ ဒီးဖဲ Vermont အံၤန့ၣ်လီၤ.

Pfizer ကသံၣ်ဒီသဒါ တၢ်ဆါဟံၣ်အတၢ်မၤကွၢ် လၢဖိၣ်သ့ၣ် 12-15 နံၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကသံၣ်ဒီသဒါအံၤ ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဒီးတုၤလီၤတီၤလီၤ လၢသးနံၣ်ကရူၢ်အံၤ အဂီၢ်လီၤ. ဖိသ့ၣ်လၢ အဆဲးဘၣ် Pfizer ကသံၣ်ဒီသဒါ ဖဲတၢ်ဆါဟံၣ်အတၢ်မၤကွၢ်အခါန့ၣ် တဆိးက့ လၢ COVID-19 အပိၣ်တၢ်ဂၤဘၣ်.

Pfizer ကသံၣ်ဒီသဒါ တၢ်ဆါဟံၣ်အတၢ်မၤကွၢ် လၢဖိသ့ၣ်ဆဲးသးနံၣ်အိၣ် 6 လၢသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်အံၤ ဘၣ်တၢ်စးထီၣ်အီၤခဲအံၤ ဒီးတယံၣ်ဘၣ်န့ၣ် တၢ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ် ဆူညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

3. တၢ်ဆဲးဘၣ်ကသံၣ်ဒီသဒါလၢအတြီဆါ COVID-19 အံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ကဲဘျူးဒိၣ်ဒိၣ်အါအါ လၢ Vermont ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ တၢ်ဆါသတြီၢ် စးထီၣ်သး တုၤဖဲလၢမ့ၤ 2021 န့ၣ်, Vermont ဖိသ့ၣ်အါန့ၣ် 4,000 ဂၤအံၤ တၢ်မၤကွၢ်အစၢဖျါလၢ အအိၣ်ဒီး COVID-19 ဒီး တၢ်အံၤအိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် လၢပဖိသ့ၣ်တဖၣ်, ဟံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်, ဖိသ့ၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဒီးကိသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆဲးန့ၣ်ဖိသ့ၣ်လၢကသံၣ်ဒီသဒါအံၤ ကပၤဃာ်အီၤလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဒီးပဲၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဒီးကမၤစၢပတုၢ် COVID-19 အတၢ်ရၤလီၤသး ဖဲပပုၤတၢ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီသဒါအံၤစ့ၢ်ကီး အခီပညီအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်သဘျုးအါထီၣ် လၢ Vermont ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်ဖိသ့ၣ်သန့ၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ထံၣ်လိာ်သးဒီး တံၤသကိးလၢအဆဲးဘၣ်ကသံၣ်ဒီသဒါ အဂၤတဖၣ် လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်, လဲၤဟးဆူၣ်ဟံၣ်ဖိသ့ၣ် လၢအအိၣ်ဖဲ Vermont အချၢတဖၣ်, ဒီးတၢ်မ့ၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤလၢ အအိၣ်ဘူးဘၣ်ဒီးပုၤဒီးန့ၣ် COVID-19 န့ၣ် တလိၣ်လၢ အကဘၣ်အိၣ် လီၤလီၤဆီဆီဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

4. COVID-19 ကသံၣ်ဒီသဒါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ ဖဲ တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါမၤကွၢ် အနံၣ်လၢအဆံ ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.

COVID-19 ဝဲရား(စ) အံ့မ့တံဆိပ်လၢအသီသန့ကု, ပုၤဖဲအံ့ဖိသ့တဖၣ်အံၤ ဃုသ့ညါမၤလိတုၢ်လံဝဲ ဝဲရား(စ) တကလုၢ်အံၤ လၢတၢ်သ့ညါအီၤဒ်အမ့ၢ် ခိရိန့ဝဲရား(စ) လၢအန့ၢ်လၢအဆံလံန့ၢ်လီၤ. ဖဲ COVID-19 အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံပနီၣ်အီၤအခါန့ၢ်, ပုၤဃုသ့ညါတၢ်ဖိ လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျါအံၤ ပညိၣ်ဝဲထဲတၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ် ထဲတခါဧၤ လၢအမ့ၢ် တၢ်မၤလီၤမၤကွံာ် ခိရိန့ဝဲရား(စ) အသီအံၤန့ၢ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျါအတၢ်ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါ ဃုာ်ဒီးစ့တိာ်ဟံအါဂီၢ်ဂီၢ် လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျါအံၤ မၤစၢပုၤဒ်သိးပကမၤဝံၤတၢ်ထုးထီၣ်ကသံၣ်ဒီသဒါ လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဒီးတုၤလီၤတီၤလီၤန့ၢ်လီၤ.

5. ဖိသ့သးန့ၢ်အိၣ် 12-15 န့ၣ်သ့တဖၣ်အံၤ ဖျါလၢ အအိၣ်ဒီး ကသံၣ်အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒ်သိးလိာ်သးဒီပုၤသးန့ၢ်ကရူၢ်အဂၤသ့ တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

ဖိသ့သးန့ၢ်အိၣ် 12-15 န့ၣ်သ့တဖၣ်အံၤ အိၣ်ဒီး ကသံၣ်အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး လၢအလီၤပလိာ်သးဒီး ပုၤသးစၢ်ဒိၣ်တုၢ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. ကသံၣ် အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးညီန့ၢ်သ့တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ -

- ဖဲတၢ်ဆဲးကသံၣ်အလီၤန့ၢ်စုဆါ
- တၢ်လီၤကိာ်
- တၢ်ဂီၢ်ကနိး
- တၢ်လီၤဘျဲးလီၤတီၤ

COVID-19 ကသံၣ်ဒီသဒါအတၢ်ဒိဘၣ်မၤဟူးသ့တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်ညီန့ၢ်သ့တဖၣ် လၢနနီၢ်ခိအံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဒီသဒါလၢကတြီဆါ COVID-19 အဂီၢ်လီၤ. ကသံၣ်အတၢ်ဒိဘၣ်မၤဟူးသ့တဖၣ်အံၤ မၤဘၣ်ဒိတနံၤဘၣ်တနံၤ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် သ့ဝဲဘၣ်ဆၣ် ကြးလီၤမၤကွံာ် လၢစ့ၤသီအတီၢ်ပူၤန့ၢ်လီၤ. ပုၤတနီၢ်နီၤန့ၢ် တဒီးန့ၢ်ဘၣ် ကသံၣ်အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဘၣ်.

ပုၤစ့ၤဂၤန့ၢ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ် သ့ၣ်တၢ်တဘၣ်လိာ်သးဒီးကသံၣ်ဒီသဒါ အတၢ်ဒိဆါ ဘၣ်ဆၣ် တၢ်အံၤ ကဲထီၣ်သးထဲတဘျီတခိၣ်န့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်ကပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အဂီၢ်, ပုၤတဂၤလၢလၢ လၢအဆဲးဘၣ် COVID-19 ကသံၣ်ဒီသဒါအံၤ ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ ကအိၣ်ဖဲကသံၣ်ဒါး လၢအဆါကတီၢ် တဆံးတက့ၢ် (ညီန့ၢ် 15 မံးနံး) ဒ်သိးတၢ်ကအံးထွဲကွံာ်ထွဲအီၤ လၢကသံၣ်အတၢ်ဒိဆါ လၢအဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

6. နမူနာနမိဒ်သိးကအိဉ်ကတဲာ်ကတီၤသး လၢကဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအဂီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဲပုၤအကါဒိဉ်လၢ ကမၤစၢၤအဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိး ကအိဉ်ကတဲာ်ကတီၤသးလၢ ကဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါတခါလၢလၢအဂီၢ်လီၤ. နတဲသကိးတၢ်ဒီးအီၤဘၣ်ဃး တၢ်လၢကဘၣ်မုၢ်လၢဟံဝဲ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဆဲး ကသံဉ်ဒီသဒါအခါ ဒီးတၢ်လၢအဟဲကဲထီၣ်သးသ့ ဖဲမုၢ်နံၤဆူညါတဖၣ်အဂီၢ်သ့ဝဲလီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါတံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကဆိးက့ၤလၢ တသီ မ့တမ့ၢ် ခံသီ ဘၣ်ဆၣ် တကဲထီၣ်သးယံာ်ယံာ်ဘၣ်.

တဲန့ၢ်ပၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢ ကသံဉ်ဒီသဒါအံၤ ကသိဉ်လိအနီၢ်ခိလၢ (တြီဆါ COVID-19 ဝဲရၢး(စ)ဒ်လဲၣ်, ဒီး လၢတၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအယိန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်မၤစၢၤဒီသဒါ ပုၤလၢအခိဉ်အယၢၤကသ့ဒ်လဲၣ်တက့ၢ်.

ဆူညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အဂီၢ် -

- တၢ်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ (Vermont ဆူၣ်ချ့ဝဲကျိၤ) - www.healthvermont.gov/MyVaccine
- စဲအ့ၣ်ပီညါအတၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤ COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ - မိၢ်ပၢ်အတၢ်သံကွၢ်လၢတၢ်သံကွၢ်အီၤတလီၢ်လီၢ် (အမဲရကၤအခဲၣ်ဒမံၣ် လၢဖိသ့ၣ်ကသံဉ်ကသီပီညါအဂီၢ် (American Academy of Pediatrics)) - www.healthychildren.org/English/health-issues/conditions/COVID-19/Pages/The-Science-Behind-the-COVID-19-Vaccine-Parent-FAQs.aspx
- သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအံၤ မၤတၢ်ဒ်လဲၣ် (တၢ်ဒုးပတုၣ်ဒီးတၢ်ဒီသဒါတၢ်ဆူးတၢ်ဆါ လီၢ်ခါးသးတဖၣ် (Centers for Disease Control and Prevention))- www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/vaccines/different-vaccines/how-they-work.html